

ZAKON O ZAŠTITI KORISNIKA FINANCIJSKIH USLUGA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se zakonom uređuju prava korisnika financijskih usluga koje pružaju banke, mikrokreditne organizacije, davatelji financijskog leasinga i trgovci, kao i uvjeti i način ostvarivanja i zaštite tih prava.

Značenje pojedinih pojmova

Članak 2.

U smislu ovoga zakona pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:

- 1) financijske usluge su bankarske usluge, usluge mikrokreditiranja i usluge financijskog leasinga;
- 2) bankarske usluge su usluge koje banka pruža korisnicima ovih usluga po osnovi ugovora o kreditu, ugovora o novčanom depozitu, ugovora o otvaranju i vođenju računa, ugovora o izdavanju i korištenju platnih kartica, ugovora o dozvoljenom prekoračenju po računu, kao i druge usluge koje banka pruža sukladno zakonu;
- 3) usluge mikrokreditiranja su usluge odobravanja mikrokredita fizičkim osobama radi poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, povećanja uposlenosti, pružanja potpore razvitku poduzetništva i stjecanja dohotka;
- 4) financijski leasing (u daljnjem tekstu: leasing) jeste posao u kojem davatelj leasinga prenosi pravo posjedovanja i korištenja predmeta leasinga na korisnika leasinga na određeni vremenski rok, a zauzvrat se korisnik leasinga obvezuje da mu za to plaća ugovorenu leasing naknadu u razdoblju posjedovanja i korištenja predmeta leasinga s opcijom kupnje i stjecanja prava vlasništva nad predmetom leasinga;
- 5) financijska pogodba je prodaja s obročnim otplatama cijene ili drugi oblik financiranja korisnika koji ima istu ekonomsku suštinu koju nudi trgovac i koja podrazumijeva odgođeno plaćanje duga tijekom određenog razdoblja;
- 6) davatelj financijske usluge jeste banka, mikrokreditna organizacija i leasing društvo;
- 7) davatelj bankarske usluge (u daljnjem tekstu: banka) jeste banka u smislu zakona kojim se uređuju banke;
- 8) davatelj leasinga je leasing društvo određeno zakonom kojim se uređuje leasing;
- 9) davatelj usluga mikrokredita (u daljnjem tekstu: mikrokreditna organizacija) jeste mikrokreditna organizacija u smislu zakona kojim se uređuju mikrokreditne organizacije;
- 10) korisnik financijske usluge (u daljnjem tekstu: korisnik) jeste fizička osoba koja koristi ili je koristila financijske usluge, ili se davatelju financijskih usluga obratila radi korištenja tih usluga, a financijske usluge koristi u svrhe koje nisu namijenjene njegovoj poslovnoj ili drugoj komercijalnoj djelatnosti;
- 11) ugovor o kreditu ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju obligacijski odnosi i u Zakonu o bankama;
- 12) ugovor o mikrokreditu ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju obligacijski odnosi i u Zakonu o mikrokreditnim organizacijama;
- 13) ugovor o leasingu ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju obligacijski odnosi i u Zakonu o leasingu;
- 14) ugovor o novčanom depozitu ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju

obligacijski odnosi i u Zakonu o bankama;

15) ugovor o otvaranju i vođenju računa ima značenje utvrđeno u propisima kojima se uređuju obligacijski odnosi i platni promet u konvertibilnim markama i stranim sredstvima plaćanja;

16) ugovor o revolving kreditu je ugovor o kreditu koji korisniku omogućava da jednom odobreni iznos kredita, u određenom razdoblju, može povlačiti više puta pod istim uvjetima, s tim što se neiskorišteni dio kredita povećava za visinu otplate iskorištenog kredita;

17) platna kartica (koja može biti kreditna i debitna) jeste instrument bezgotovinskog plaćanja koji korisniku omogućava plaćanje robe i usluga i podizanje gotovog novca;

18) kreditna kartica je platna kartica koja korisniku omogućava podizanje gotovog novca i plaćanje robe i usluga na kredit;

19) debitna kartica je platna kartica koja korisniku omogućava plaćanje robe i usluga i podizanje gotovog novca do visine raspoloživih sredstava na računu korisnika;

20) dozvoljeno prekoračenje računa je ugovoreni iznos sredstava koji banka stavlja na raspolaganje korisniku računa;

21) znatno prekoračenje je iznos sredstava koje korisnik računa koristi mimo ugovornog odnosa s bankom;

22) povezani ugovor o kreditu je ugovor koji služi isključivo za financiranje nabave određene robe ili usluge i koji s ugovorom o prodaji te robe ili usluge čini ekonomsku cjelinu; ekonomska cjelina postoji ako davatelj kredita koristi usluge prodavatelja radi zaključivanja ugovora o kreditu ili je roba, odnosno usluga koja je predmetom nabave izričito navedena u tome ugovoru;

23) nominalna kamatna stopa označava kamatnu stopu izraženu kao fiksni ili promjenljivi postotak koji se na godišnjoj razini primjenjuje na iznos povučenih kreditnih sredstava, odnosno na iznos neto financiranja leasinga, odnosno na primljeni depozit;

24) godišnja efektivna kamatna stopa i efektivna stopa leasing naknade (u daljnjem tekstu: efektivna kamatna stopa) iskazuju ukupne troškove kredita i drugih financijskih usluga koje plaća, odnosno prima korisnik tih usluga, pri čemu su ti troškovi izraženi kao postotak ukupnog iznosa ovih usluga na godišnjoj razini. Efektivnom kamatnom stopom izjednačava se na godišnjoj razini sadašnja vrijednost svih budućih i postojećih obveza dogovorenih između davatelja financijskih usluga i korisnika;

25) ukupni troškovi kredita i drugih financijskih usluga za korisnika obuhvaćaju sve troškove, uključujući i kamate, provizije, pristojbe i sve druge naknade koje korisnik mora platiti u svezi s ugovorom o kreditu, izuzev troškova notara. Stvarno poznavanje troškova od davatelja financijskih usluga trebalo bi procjenjivati objektivno, uzimajući u obzir zahtjeve u pogledu profesionalne pažnje;

26) plan otplate, odnosno isplate je tabelarni pregled svih kronološki prikazanih novčanih tokova namijenjen informiranju korisnika, a radi ažurnijeg praćenja njegovih obveza po ugovoru o kreditu, odnosno leasingu, odnosno njegovih potraživanja po ugovoru o novčanom depozitu;

27) profesionalna pažnja je povećana pažnja i vještina koja se u pravnom prometu osnovano očekuje od davatelja financijske usluge u poslovanju s korisnicima, sukladno pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i načelu savjesnosti i poštenja;

28) reprezentativni primjer je primjer u kojem su naznačeni svi elementi neophodni za prikazivanje uvjeta pod kojima se određena financijska usluga pruža ili koristi;

29) trajni nosač jeste sredstvo koje korisniku omogućuje da sačuva podatke koji se odnose na njega, da tim podacima pristupi i da ih reproducira u neizmijenjenom obliku u razdoblju koje odgovara svrsi čuvanja;

30) osobni identifikacijski broj je broj koji se dodjeljuje korisniku platne kartice, a ima funkciju elektroničkog potpisa pri plaćanju roba/usluga ili podizanja gotovine na

bankomatima;

31) Ombudsman za bankovni sustav (u daljnjem tekstu: Ombudsman) je u sastavu Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija), kao jedan od nositelja zaštite prava korisnika u Federaciji Bosne i Hercegovine i omogućuje da se nastale nesuglasice i sporovi između davatelja finansijskih usluga i korisnika mogu pravično i brzo riješiti od neovisnih osoba, s minimumom formalnosti putem usuglašavanja, posredovanja ili na drugi miran način. Cilj Ombudsmana je promoviranje i zaštita prava i interesa korisnika;

32) trgovac je pravna ili fizička osoba koja obavlja prodaju finansijskom pogodbom i nastupa na tržištu u okviru svoje poslovne djelatnosti ili u druge komercijalne svrhe.

Članak 3.

(1) Odredbe ovoga zakona ne primjenjuju se na:

- 1) ugovore o kreditu u iznosu manjem od 400,00 KM i većem od 150.000,00 KM,
- 2) ugovore o leasingu kod kojih nije ugovorena mogućnost da primatelj leasinga stekne pravo vlasništva na predmetu leasinga,
- 3) ugovore o kreditu preko tekućeg računa (dozvoljeno prekoračenje) s obvezom otplate u roku 30 dana,
- 4) ugovore o kreditu zaključene u postupku poravnjenja pred sudom ili pred nekim drugim tijelom određenim zakonom,
- 5) ugovore o odgodi plaćanja postojećeg duga po kreditu bez plaćanja naknade,
- 6) ugovore o kreditu kod kojih ne postoji obveza plaćanja bilo kakvih troškova i ugovore kod kojih se kredit mora otplatiti u roku tri mjeseca,
- 7) ugovore o kreditu koji su osigurani založnim pravom na pokretnosti, ako je odgovornost korisnika strogo ograničena na vrijednost založne stvari,
- 8) ugovore o finansijskim pogodbama s trajnim izvršenjem kojima se trgovac obvezuje da korisniku isporučuje određenu vrstu robe, odnosno pruža određenu uslugu u duljem razdoblju, a korisnik se obvezuje da za to plaća cijenu u obrocima za vrijeme trajanja isporuke robe, odnosno pružanja usluge,
- 9) ugovore o kreditu kod kojih je potraživanje osigurano hipotekom na nekretnini ili drugim usporedivim sredstvom osiguranja na nekretnini, odnosno drugim pravom na nekretnini, osim na ugovore o kreditu čija je svrha renoviranje postojećih zgrada ili povećanje njihove vrijednosti;
- 10) ugovore o kreditu kada je kredit namijenjen za stjecanje ili zadržavanje prava vlasništva na postojećoj ili planiranoj nekretnini/zgradi;
- 11) ugovore o kreditu koji se odnose na kredite koji se odobravaju užoj javnosti prema zakonskim odredbama radi općeg interesa i po nižim kamatnim stopama od onih koje prevladavaju na tržištu ili oslobođene plaćanja kamata ili prema nekim drugim uvjetima koji su povoljniji za korisnika od onih koji prevladavaju na tržištu te po kamatnim stopama koje nisu više od onih koje prevladavaju na tržištu.

(2) U slučaju ugovora o kreditu u obliku ugovora o prekoračenju po računu i kada se kredit mora otplatiti na zahtjev ili u roku tri mjeseca, primjenjuju se samo čl. 1. Do 3., članak 7., članak 13. stavak (1), članak 13. stavak (2) toč. 1), 2) i 7), čl. 11. i 16., članak 30. stavak (2), čl. 40., 42. i 45.

Odnos prema drugim propisima

Članak 4.

Na pitanja zaštite korisnika koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje zaštita potrošača, poslovanje banaka, mikrokreditnih organizacija, davatelja leasinga, odnosno platni promet u konvertibilnim markama i stranim sredstvima plaćanja, kao i odredbe zakona kojim se uređuju obligacijski odnosi.

Članak 5.

(1) Davatelji financijskih usluga dužni su osigurati zaštitu prava i interesa korisnika donošenjem i dosljednom primjenom općih uvjeta poslovanja i drugih internih akata, koji moraju biti usklađeni s propisima i utemeljeni na dobrim poslovnim običajima i pravičnom odnosu prema korisniku, pridržavajući se načela zaštite korisnika i to:

- 1) prava na jednakopravan odnos korisnika s davateljem financijskih usluga,
- 2) prava na zaštitu od diskriminacije,
- 3) prava na informiranje,
- 4) prava na ugovaranje obveza koje su određene ili odredive i
- 5) prava na prigovor i obeštećenje.

(2) Davatelji financijskih usluga dužni su se pridržavati načela iz stavka (1) ovoga članka u svim fazama zasnivanja odnosa s korisnikom (oglašavanju, pregovaračkoj fazi i predaji nacrtu ugovora, zaključivanju ugovora, korištenju usluge i trajanju ugovornog odnosa).

Oglašavanje

Članak 6.

Uvjeti korištenja financijskih usluga moraju se oglašavati na jasan i razumljiv način, a pri oglašavanju ne smiju se koristiti netočni i neistiniti podatci, niti podatci koji mogu dovesti u zabludu prosječnog korisnika, kao ni koristiti informacije koje mogu stvoriti pogrešnu predstavu o uvjetima korištenja usluge i navesti korisnika na donošenje odluke koju u drukčijim okolnostima ne bi donio, niti koristiti podatke koji škode ili je izvjesno da će naškoditi drugom pružatelju usluga.

Pravila ugovaranja

Članak 7.

(1) Ugovor o korištenju financijske usluge koji se zaključuje s korisnikom sačinjava se u pisanoj formi.

(2) Svaka ugovorna strana dobiva primjerak ugovora.

(3) Ugovor ne može sadržavati odredbe kojima se korisnik odriče prava koja su mu jamčena ovim zakonom.

Članak 8.

(1) Novčana ugovorna obveza mora biti određena, odnosno odrediva.

(2) Novčana ugovorna obveza odrediva je po iznosu ako ugovor sadrži podatke pomoću kojih se njezina visina može odrediti, odnosno ako ovisi o ugovorenim promjenljivim elementima, odnosno promjenljivim i fiksnim, s tim što su promjenljivi elementi oni koji se službeno objavljuju (referentna kamatna stopa, indeks potrošačkih cijena i drugo).

(3) Novčana ugovorna obveza vremenski je odrediva ako se na temelju ugovorenih elemenata može utvrditi kada dospijeva.

(4) Elementi iz st. (2) i (3) ovoga članka moraju biti takve prirode da na njih ne utječe jednostrana volja nijedne od ugovornih strana. Jednostranom se voljom ne smatra obavijest davatelja financijske usluge korisniku o izmjeni ugovorenih elemenata koji se smatraju promjenjivim i njihovoj primjeni, a na koje elemente davatelj financijske usluge ne može utjecati.

(5) Ugovori ne mogu sadržavati opće upućujuće norme na poslovnu politiku kada su u pitanju obvezni elementi ugovora predviđeni ovim zakonom.

(6) Davatelj financijske usluge dužan je novčanu ugovornu obvezu utvrđivati na način određen odredbama ovoga članka.

(7) Kada je novčana ugovorna obveza, u pogledu uvjeta davanja i korištenja usluga, neodređena ili neodrediva, ugovor se smatra ništavim.

(8) Ako su ugovorne strane svoje odnose uredile uz prisutnost mana volje, odnosno pod prijetnjom, bitnom zabludom ili prijevarom sukladno zakonu kojim se uređuju obligacijski odnosi, druga savjesna strana može tražiti poništenje ugovora i naknadu pretrpljene štete.

Opći uvjeti poslovanja

Članak 9.

(1) Općim uvjetima poslovanja davatelja financijskih usluga, u smislu ovoga zakona, smatraju se uvjeti poslovanja koji se primjenjuju na korisnike, uvjeti za uspostavu odnosa između korisnika i davatelja financijske usluge i postupak komunikacije između njih, kao i uvjeti za obavljanje poslovanja između korisnika i davatelja ove usluge.

(2) Općim uvjetima poslovanja davatelj financijske usluge dužan je osigurati primjenu dobrih poslovnih običaja, dobru poslovnu praksu i fer odnos prema korisniku, kao i usklađenost ovih uvjeta s propisima.

(3) Agencija će propisati minimum zahtjeva u pogledu sadržaja, razumljivosti i dostupnosti općih i posebnih uvjeta poslovanja.

Članak 10.

Davatelj financijske usluge dužan je u svojim poslovnim prostorijama i na svojoj internet stranici, i to najkasnije 15 dana prije njihove primjene, osigurati da se korisnik upozna s općim uvjetima poslovanja na jednom od jezika koji su u službenoj uporabi u Federaciji Bosne i Hercegovine, pružiti mu odgovarajuća objašnjenja i instrukcije što se odnose na primjenu ovih uvjeta u svezi s određenom financijskom uslugom, kao i, na njegov zahtjev, u pisanome obliku ili na drugom trajnom nosaču podataka dostaviti mu te uvjete.

Godišnja efektivna kamatna stopa

Članak 11.

(1) Efektivna kamatna stopa diskontna je stopa koja izjednačava, na godišnjoj osnovi, sadašnje vrijednosti svih novčanih tokova, odnosno sadašnje vrijednosti svih novčanih primanja sa sadašnjim vrijednostima svih novčanih izdataka po osnovi korištenja financijskih usluga, a koji su poznati u momentu iskazivanja ove stope.

(2) Novčani tokovi iz stavka (1) ovoga članka uključuju:

1) sve otplate i isplate kredita/mikrokredita/leasinga/ novčanog depozita;

2) troškove koje korisnik financijskih usluga plaća ili koje davatelj financijske usluge plaća u ime i za račun korisnika uz refundaciju (npr. kamate, naknade, porezi i sl.), odnosno

pogodnosti koje prima (kamate i druge bezuvjetne pogodnosti);

3) troškove u svezi sa sporednim uslugama koje predstavljaju uvjet za korištenje financijske usluge, odnosno za njezino korištenje na određeni način (npr. troškovi osiguranja života, imovine i osoba i dr.).

(3) Ako je uvjet za korištenje financijske usluge otvaranje računa, u novčane tokove iz stavka (1) ovoga članka uključuju se i troškovi otvaranja i vođenja toga računa, kao i svi troškovi u svezi s izvršenjem tih novčanih tokova.

(4) U novčane tokove iz stavka (1) ovoga članka ne uključuju se:

1) troškovi nastali zbog nepoštivanja ugovornih odredaba;

2) troškovi u svezi s kupnjom robe nastali neovisno o tomu vrši li se plaćanje gotovinski ili na drugi način;

3) troškovi instrumenata osiguranja.

(5) Obračun efektivne kamatne stope temelji se na pretpostavkama da će:

1) ugovor o financijskoj usluzi ostati na snazi tijekom ugovorenog razdoblja;

2) ugovorne strane ispuniti svoje ugovorne obveze i da će to učiniti u rokovima navedenim u ugovoru;

3) nominalna kamatna stopa i ostali troškovi ostati nepromijenjeni do kraja trajanja ugovora.

(6) Banka, mikrokreditna organizacija i davatelj leasinga dužni su efektivnu kamatnu stopu obračunavati na jedinstven, propisani način radi usporedbe istovrsnih ponuda različitih davatelja financijskih usluga.

(7) Agencija bliže utvrđuje uvjete i način obračuna efektivne kamatne stope.

Zahtjev za minimalnom profesionalnom osposobljenošću

Članak 12.

(1) Uposlenici koji su angažirani na poslovima prodaje financijskih usluga ili pružanju savjeta korisnicima dužni su posjedovati odgovarajuće kvalifikacije, znanje i iskustvo, profesionalne i osobne kvalitete, postupati sukladno dobrim poslovnim običajima i poslovnoj etici, poštovati osobnost i integritet korisnika, kao i korisnike potpuno i točno informirati o uvjetima korištenja tih usluga.

(2) Davatelji financijskih usluga dužni su osigurati da uposlenici koji su angažirani na poslovima prodaje ovih usluga ili pružanju savjeta korisnicima posjeduju odgovarajuće kvalifikacije i osigurati obuku ovih uposlenika.

II. BANKARSKE USLUGE, USLUGE MIKROKREDITIRANJA I LEASING

Informiranje u predugovornoj fazi

Članak 13.

(1) Banka, mikrokreditna organizacija i davatelj leasinga dužni su pri oglašavanju depozitnih, kreditnih, mikrokreditnih usluga i poslova leasinga kod kojih oglasna poruka sadrži kamatnu stopu ili drugi referentni podatak, kojim se izražava cijena financijske usluge koji se odnosi na cijenu ili prihod, jasno i precizno na reprezentativnom primjeru navesti:

1) vrstu novčanog depozita/kredita/mikrokredita/predmeta leasinga;

2) visinu i promjenljivost godišnje nominalne kamatne stope;

3) efektivnu kamatnu stopu;

4) valutu u kojoj se ugovara novčani depozit/kredit/ mikrokredit/leasing;

5) razdoblja na koja se ugovara novčani depozit/kredit/mikrokredit/leasing;

- 6) kriterije za indeksiranje novčanog depozita/kredita/mikrokredita/leasinga;
 - 7) ukupan iznos novčanog depozita/kredita/mikrokredita/leasinga;
 - 8) sve troškove koji padaju na teret korisnika.
- (2) Pri oglašavanju leasinga davatelj leasinga, pored podataka iz stavka (1) ovoga članka, dužan je navesti i sljedeće podatke:
- 1) bruto nabavnu vrijednost predmeta leasinga, visinu udjela i iznos neto financiranja;
 - 2) broj i iznos rata leasing naknade, kao i razdoblje u kojem rate dospijevaju za naplatu (mjesečno, tromjesečno i sl.).
- (3) Pri oglašavanju iz st. (1) i (2) ovoga članka iznos efektivne kamatne stope treba biti naznačen, odnosno napisan tako da je uočljiviji nego ostali elementi.
- (4) Oglašavanjem iz st. (1) i (2) ovoga članka smatra se oglašavanje u smislu zakona kojim se uređuje oglašavanje u sredstvima javnog informiranja, u prostorijama banke, mikrokreditne organizacije i davatelja leasinga (brošure, reklamni letci i dr.), odnosno na internet stranici.

Članak 14.

- (1) Ako je za zaključenje ugovora o kreditu, mikrokreditu, odnosno leasingu obvezatno i zaključenje ugovora o sporednim uslugama (naročito ugovora o osiguranju), a pri tomu se cijena sporedne usluge ne može odrediti unaprijed, postojanje takve obveze iskazuje se jasno, sažeto i na vidljiv način, zajedno s iskazivanjem efektivne kamatne stope.
- (2) Pri oglašavanju je zabranjeno koristiti izraze kojima se kredit, mikrokredit, odnosno leasing označavaju besplatnim ili slične izraze ako je odobrenje toga kredita, mikrokredita, odnosno leasinga uvjetovano zaključenjem drugog ugovora ili je uvjetovano bilo čime što predstavlja trošak za korisnika ili stvara drugu obvezu.

Informiranje korisnika u pregovaračkoj fazi

Članak 15.

- (1) Banka, mikrokreditna organizacija i davatelj leasinga dužni su korisniku pružiti informacije o uvjetima i svim bitnim karakteristikama usluge koju nude u obliku standardnog informacijskog lista na reprezentativnom primjeru usluge, u pisanoj formi ili elektroničkom obliku koji se odnose na ugovor o novčanom depozitu/kreditu/ mikrokreditu/ leasingu, o dozvoljenom prekoračenju, odnosno o otvaranju i vođenju računa, kao i na ugovor o izdavanju i korištenju platne kartice (u daljnjem tekstu: ponuda) na način koji će korisniku omogućiti da usporedi ponude različitih davatelja istih usluga i procijeni odgovara li ugovor njegovim potrebama i financijskoj situaciji, ali koji korisnika nijednog trenutka neće dovesti u zabludu.
- (2) Informacijski list iz stavka (1) ovoga članka treba sadržavati:
- 1) vrstu usluge (opis/karakteristike financijske usluge koja se nudi),
 - 2) poslovno ime i adresu davatelja usluge,
 - 3) iznos usluge, oznaku valute i uvjete korištenja,
 - 4) trajanje ugovora,
 - 5) visinu i promjenljivost nominalne kamatne stope,
 - 6) efektivnu kamatnu stopu i ukupan iznos koji korisnik treba platiti, odnosno koji mu se treba isplatiti,
 - 7) iznos i broj rata kredita i razdoblja u kojima dospijevaju (mjesečno, tromjesečno i drugo),
 - 8) troškove održavanja jednog ili više računa na kojima će se evidentirati transakcije uplata i povlačenja sredstava, izuzev ako to otvaranje računa nije samo ponuđena opcija, zajedno s troškovima korištenja određenog sredstva otplate, kako za transakcije plaćanja, tako i za

povlačenja sredstava, te sve druge naknade i troškove koji proizlaze iz ugovora uz određene jesu li fiksni ili promjenljivi i uvjete pod kojima se mogu mijenjati,

- 9) informaciju u slučaju o obvezi korištenja notarskih usluga prilikom zaključenja ugovora,
- 10) informaciju o obvezi zaključenja ugovora o sporednim uslugama povezanim s osnovnim ugovorom, naročito kad je zaključenje takvog ugovora obvezatno radi dobivanja usluge prema uvjetima iz oglasa,
- 11) kamatnu stopu koja se primjenjuje u slučaju kašnjenja u izmirenju obveza i pravila za njezino prilagođavanje, te druge naknade koje se plaćaju u slučaju neispunjenja obveza,
- 12) prema potrebi instrumente osiguranja ispunjenja obveza,
- 13) iznos naknade za prijevremeni povrat,
- 14) pravo korisnika da na zahtjev dobije besplatnu kopiju nacрта ugovora, izuzev ako banka u vrijeme podnošenja zahtjeva korisnika ocijeni da ne postoje uvjeti za zasnivanje odnosa s korisnikom u konkretnom pravnom poslu,
- 15) razdoblje u kojem banku obvezuju podatci dani u pregovaračkoj fazi,
- 16) uvjete polaganja novčanog depozita kod banke, ako je to uvjet za odobravanje kredita, kao i mogućnost i uvjete zatvaranja kredita novčanim depozitom.

(3) Svi podatci i informacije u svezi s uslugom koju banka nudi moraju biti ispisani jednakom veličinom slova i jednako uočljivi u standardnom informacijskom listu.

(4) Agencija može propisati i dodatne elemente standardnog informacijskog lista, ovisno o vrsti usluge, koja se kao ponuda uručuje korisniku.

Sadržaj ugovora o bankarskim uslugama, uslugama mikrokreditiranja i leasingu

Obveza procjene kreditne sposobnosti

Članak 16.

(1) Prije zaključenja ugovora o kreditu, mikrokreditu, odnosno leasingu banka, mikrokreditna organizacija, odnosno davatelj leasinga dužni su kreditnu sposobnost korisnika, jamca ili druge osobe koja osobno osigurava ispunjenje obveza korisnika procijeniti na temelju odgovarajuće dokumentacije i podataka dobivenih od korisnika, uvidom u kreditne registre, uz prethodnu pisanu suglasnost osobe na koju se podatci iz registra odnose, kao i javne registre i baze podataka.

(2) Prije zaključenja ugovora o kreditu, mikrokreditu, odnosno leasingu davatelj financijske usluge je dužan, uz prethodnu pisanu suglasnost korisnika, jamca ili druge osobe koja osobno osigurava ispunjenje obveze korisnika, međusobno ih informirati i upoznati s dokumentacijom i podacima pribavljenim u postupku procjene kreditne sposobnosti.

(3) Odredbe st. (1) i (2) ovoga članka ne primjenjuju se u slučajevima kada je takvo priopćavanje podataka izričito zabranjeno posebnim prinudnim propisima ili je suprotno ciljevima javnog poretka.

(4) Ako se ugovorne strane suglase da se kreditno zaduženje korisnika kao dužnika poveća, davatelj financijske usluge dužan je ponovno procijeniti kreditnu sposobnost korisnika, jamca ili druge osobe koja osobno osigurava ispunjenje obveze korisnika prije bilo kakvog značajnijeg povećanja ukupnog iznosa kredita. Pod značajnijim povećanjem ukupnog iznosa kredita podrazumijeva se povećanje ukupnog iznosa kredita za više od 10%.

(5) Ukoliko jedna osoba nije suglasna da se dobiveni podatci i dokumentacija za procjenu njezine kreditne sposobnosti priopće drugim osobama, davatelj financijske usluge dužan je s tom činjenicom upoznati druge osobe.

(6) Ako je zahtjev za kredit, mikrokredit, odnosno leasing odbijen na temelju uvida u bazu podataka iz stavka (1) ovoga članka, davatelj financijske usluge dužan je na zahtjev korisnika

uručiti izvješće centralnog registra kredita po osnovi kojeg je donesena negativna odluka po njegovom zahtjevu bez naknade prilikom izuzimanja dokumentacije koju je korisnik predao banci, odnosno davatelju leasinga uz zahtjev za korištenje financijske usluge.

(7) Agencija će propisati uvjete za procjenu i dokumentiranje kreditne sposobnosti korisnika i drugih osoba u kreditnom poslu.

(8) Ako davatelj financijske usluge ispunjenje obveza korisnika po poslovima odobravanja kredita, mikrokredita, odnosno leasinga osigurava jamstvom, dužan je u pregovaračkoj fazi upoznati jamca s predmetom jamstva, oblikom jamstva koji se ugovorom zahtijeva, opsegom jamčeve odgovornosti na koju se obvezuje davanjem izjave o jamčenju, te mu predočiti sve informacije, odnosno učiniti dostupnim sve bitne elemente ugovora iz kojih su jasno vidljivi prava i obveze ugovornih strana i, na njegov zahtjev, bez naknade, predati nacrt ugovora radi razmatranja izvan prostorija davatelja financijskih usluga.

Ugovor o kreditu i mikrokreditu

Članak 17.

(1) Obvezatni elementi ugovora o kreditu i mikrokreditu su:

- 1) vrsta kredita/mikrokredita;
- 2) razdoblje na koje se kredit/mikrokredit odobrava;
- 3) poslovno ime, ime i adresa ugovornih strana;
- 4) iznos kredita/mikrokredita koji se odobrava i uvjeti povlačenja sredstava;
- 5) kod kredita indeksiranih u stranoj valuti – valuta u kojoj banka, odnosno mikrokreditna organizacija indeksira kredit/mikrokredit, tip tečaja valute koji se primjenjuje pri odobravanju i otplate kredita/mikrokredita (kupovni ili prodajni tečaj Centralne banke Bosne i Hercegovine ili službeni srednji tečaj, ili kupovni ili prodajni tečaj banke) kao i datum obračuna;
- 6) visina nominalne kamatne stope uz određenje je li fiksna ili promjenljiva, a ako je promjenljiva, elementi na temelju kojih se određuje (referentna kamatna stopa, indeks potrošačkih cijena i dr.), njihova visina u vrijeme zaključenja ugovora, razdoblja u kojima će se mijenjati, kao i fiksni element ako je ugovoren;
- 7) efektivna kamatna stopa i ukupan iznos koji korisnik treba platiti, a izračunat je na dan zaključenja ugovora;
- 8) plan otplate kredita/mikrokredita i pravo korisnika da tijekom trajanja ugovora, u slučaju promjene plana otplate, odnosno jedanput godišnje ako nije došlo do ove promjene dobije besplatno plan otplate, a ako se kamata i troškovi otplaćuju bez istodobne otplate glavnice, plan otplate kredita treba sadržavati samo rokove i uvjete otplate kamate i troškova;
- 9) metoda koja se primjenjuje kod obračuna kamate (konformna, proporcionalna i dr.);
- 10) stopa zatezne kamate u trenutku zaključenja ugovora koja se primjenjuje u slučaju kašnjenja u izmirenju obveza i pravila za njezino prilagođavanje, te sve druge naknade koje se plaćaju u slučaju neispunjenja obveza;
- 11) upozorenje o posljedicama u slučaju neizmirivanja obveza, uvjeti, postupak i posljedice otkaza, odnosno raskida ugovora o kreditu sukladno zakonu kojim se uređuju obligacijski odnosi, kao i obavijest o uvjetima i načinu ustupanja potraživanja u slučaju neizmirenja obveza;
- 12) vrsta i visina svih naknada koje padaju na teret korisnika kredita/mikrokredita, uz određenje jesu li fiksne ili promjenljive, a ako su promjenljive, rokovi u kojima će ih banka mijenjati, kao i vrsta i visina drugih troškova (porezi, naknade mjerodavnim tijelima i dr.);
- 13) vrste sredstava osiguranja, mogućnost za njihovu zamjenu tijekom razdoblja otplate kredita/mikrokredita, kao i uvjeti aktiviranja tih sredstava u slučaju neizmirivanja obveza;

- 14) uvjeti i način prijevremene otplate kredita/mikrokredita i visina naknade u svezi s tim;
 - 15) pravo korisnika na odustanak od ugovora, uvjeti i način odustanka;
 - 16) pravo na prigovor i mogućnost pokretanja postupka posredovanja radi izvansudskog rješavanja spornog odnosa;
 - 17) po potrebi, odredba o obvezi korištenja i plaćanja troškova notarskih usluga.
- (2) Ukupni troškovi kredita/mikrokredita za korisnika uključuju kamate, naknade, poreze i sve druge naknade i troškove koji su izravno povezani s odobravanjem i korištenjem kredita/mikrokredita i uključuju se u obračun i iskazivanje efektivne kamatne stope.
 - (3) Ukupan iznos koji korisnik treba platiti predstavlja zbroj iznosa kredita/mikrokredita i ukupnih troškova kredita/mikrokredita koje korisnik snosi.
 - (4) Pri isplati kredita/mikrokredita banka, odnosno mikrokreditna organizacija uz ugovor uručuje korisniku jedan primjerak plana otplate kredita/mikrokredita koji se smatra sastavnim dijelom ugovora, a drugi primjerak ovoga plana banka, odnosno mikrokreditna organizacija zadržava u svojoj dokumentaciji.

Ugovor o leasingu

Članak 18.

- (1) Ugovor o leasingu mora sadržavati sve obvezatne elemente sukladno Zakonu o leasingu.
- (2) Kod ugovora o leasingu kamata, naknade i drugi troškovi, ako su promjenljivi, moraju ovisiti o ugovorenim elementima koji se službeno objavljuju (referentna kamatna stopa, indeks potrošačkih cijena i dr.) i čija je priroda takva da na njihovu vrijednost ne može utjecati jednostrana volja nijedne od ugovornih strana.
- (3) Pri zaključivanju ugovora o leasingu davatelj leasinga uz ugovor uručuje korisniku jedan primjerak plana otplate leasinga i pregleda obvezatnih elemenata leasinga koji sadrži osnovne podatke o leasingu, a koji se smatraju sastavnim dijelovima ugovora. Drugi primjerak ovoga plana, odnosno pregleda davatelj leasinga zadržava u svojoj dokumentaciji.

Ugovor o revolving kreditu

Članak 19.

- (1) Ugovor o revolving kreditu je ugovor po kojem banka na određeno razdoblje stavlja određeni novčani iznos na raspolaganje korisniku, s tim da ga on može koristiti u svakom trenutku u odobrenom razdoblju. Kredit se odobrava kao okvirni iznos. Svako korištenje smanjuje raspoloživa sredstva, a vraćanje kredita obnavlja ih do odobrenog okvirnog iznosa.
- (2) U svakom trenutku i bez naknade korisnik ima pravo na uobičajeni način raskinuti ugovor o revolving kreditu, izuzev ako je ugovoren otkazni rok koji ne može biti dulji od mjesec dana.
- (3) Banka može otkazati ugovor o revolving kreditu ako je tako ugovoreno, uz obvezu obavještanja korisnika u pisanom obliku najmanje 30 dana unaprijed ili ukoliko korisnik i nakon privremenog uskraćivanja izvrši povlačenje sredstava suprotno ugovoru o revolving kreditu.
- (4) Banka može iz opravdanih razloga (neovlašteno korištenje kredita iz stavka (1) ovoga članka, značajno pogoršanje kreditne sposobnosti korisnika i drugo) i ako je tako ugovoreno, smanjiti iznos koji se stavlja na raspolaganje korisniku kredita, te privremeno ili trajno uskratiti korisniku pravo na povlačenje sredstava, s tim da je dužna o razlozima uskraćivanja obavijestiti ga u pisanom obliku ili elektroničkim putem, i to ako je

moguće odmah ili u roku naredna tri dana, osim kada je pružanje takvih obavijesti zabranjeno drugim propisima.

Ugovor o izdavanju i korištenju platne kartice

Članak 20.

(1) Ugovor o izdavanju i korištenju platne kartice sadrži sljedeće obvezatne elemente:

- 1) naziv, ime i adresu ugovornih strana;
- 2) karakteristike, način uporabe i ograničenja uporabe kartice;
- 3) način postupanja korisnika radi sigurnog korištenja kartice;
- 4) postotak minimalne mjesečne obveze za plaćanje kod kreditne kartice;
- 5) valutu u kojoj se vrši obračunavanje dugovanja po kartici;
- 6) obavijest o postojanju naknade za podizanje gotovine na bankomatu druge banke;
- 7) način postupanja korisnika u slučaju uočenog neovlaštenog korištenja podataka s kartice, oštećenja, krađe ili gubitka kartice;
- 8) način postupanja korisnika i banke u slučaju blokade kartice;
- 9) odgovornost i obvezatno postupanje korisnika i banke izdavatelja kartice u slučaju krađe i gubitka kartice, odnosno u slučaju neovlaštenog korištenja podataka s kartice;
- 10) pravo korisnika na odustanak od ugovora, uvjete i način odustanka;
- 11) pravo na prigovor i mogućnost pokretanja postupka posredovanja radi izvansudskog rješavanja spornog odnosa.

(2) Ugovor iz stavka (1) ovoga članka, pored elemenata iz toga stavka, sadrži i elemente iz članka 17. stavak (1) ovoga zakona, osim elementa iz točke 8) toga stavka.

Ugovor o novčanom depozitu i ulogu na štednju

Članak 21.

(1) Ugovor o novčanom depozitu sadrži sljedeće obvezatne elemente:

- 1) vrstu novčanog depozita, odnosno uloga i razdoblje na koje banka prima novčani depozit, odnosno ulog na štednju;
- 2) iznos sredstava koji banka prima u novčani depozit;
- 3) valutu u kojoj korisnik polaže, a banka isplaćuje sredstva na ime novčanog depozita (konvertibilna marka i dr.), a u slučaju novčanog depozita s ugovorenom valutnom klauzulom i tip tečaja valute koji se primjenjuje pri polaganju, odnosno isplati novčanog depozita (službeni srednji tečaj), kao i datum obračuna;
- 4) visinu nominalne godišnje kamatne stope, uz naznaku o tomu postoji li obveza korisnika o plaćanju poreza;
- 5) efektivnu kamatnu stopu i ukupan iznos koji se korisniku treba isplatiti, a izračunat je na dan zaključenja ugovora;
- 6) bezuvjetne pogodnosti koje banka pruža u svezi s novčanim depozitom;
- 7) promjenljivost nominalne kamatne stope (fiksna ili promjenljiva);
- 8) elemente na temelju kojih se određuje ugovorena promjenljiva nominalna kamatna stopa, njihovu visinu u vrijeme zaključenja ugovora i razdoblja u kojima će se mijenjati, kao i fiksni element ako je ugovoren;
- 9) metoda koja se primjenjuje kod obračuna kamate (konformna, proporcionalna i dr.);
- 10) način na koji i uvjete pod kojima korisnik može raspolagati sredstvima novčanog depozita;
- 11) vrstu i visinu svih naknada koje padaju na teret deponenta, uz određenje jesu li fiksne ili

promjenljive, a ako su promjenljive, razdoblja u kojima će ih banka mijenjati, kao i vrstu i visinu drugih troškova (porezi, naknade mjerodavnim tijelima i dr.);

12) uvjete i način automatskog produljenja oročenja;

13) iznos osiguranog novčanog depozita;

14) uvjete pod kojima se s novčanim depozitom, odnosno ulogom na štednju može raspolagati prije isteka roka na koji je banka primila novčani depozit, odnosno ulog na štednju, kao i dokumentiranje ispunjenja tih uvjeta;

15) pravo na prigovor i mogućnost pokretanja postupka posredovanja radi izvansudskog rješavanja spornog odnosa.

(2) Kod ugovora o novčanom depozitu naknade i drugi troškovi ako su promjenljivi, moraju ovisiti o ugovorenim elementima koji se službeno objavljuju (referentna kamatna stopa, indeks potrošačkih cijena i dr.) i čija je priroda takva da na njihovu vrijednost ne može utjecati jednostrana volja nijedne od ugovornih strana.

(3) Pri zaključivanju ugovora o novčanom depozitu banka uz ugovor uručuje jedan primjerak pregleda obvezatnih elemenata novčanog depozita koji sadrži osnovne podatke o novčanom depozitu, a koji se smatraju sastavnim dijelovima ugovora. Drugi primjerak ovoga pregleda banka zadržava u svojoj dokumentaciji.

(4) Banka je dužna korisniku pri zaključivanju ugovora o ulogu na štednju izdati štednu knjižicu.

(5) U slučaju automatskog produljenja oročenja novčanog depozita banka je dužna najkasnije 15 dana prije isteka roka oročenja korisnika obavijestiti o roku na koji se produljuje ugovor o novčanom depozitu i o novoj kamatnoj stopi, a korisnik ima pravo ugovor raskinuti najkasnije u roku 30 dana od dana prijema te obavijesti, i to bez naknade i uz kamatu ugovorenu za isteklo oročeno razdoblje.

(6) Odredbe ovoga članka odnose se i na uloge na štednju.

Ugovor o otvaranju i vođenju računa

Članak 22.

(1) Ugovor o otvaranju i vođenju računa pored elemenata utvrđenih propisima kojima se uređuje platni promet sadrži sljedeće obvezatne elemente:

1) vrstu i visinu svih naknada i drugih troškova koji padaju na teret korisnika, uz određenje jesu li fiksni ili promjenljivi, a ako su promjenljivi, razdoblja u kojima će ih banka mijenjati;

2) podatak o tomu plaća li banka kamatu, visinu kamatne stope po kojoj banka obračunava kamatu, uz određenje je li fiksna ili promjenljiva, a ako je promjenljiva, elemente čija promjena utječe na promjenu kamatne stope, razdoblja u kojima će je banka mijenjati, način izmjene, razloge za izmjenu, kao i metodu koja se primjenjuje kod obračuna kamate (konformna, proporcionalna i dr.);

3) kamatnu stopu i dodatne troškove koji se obračunavaju u slučaju neugovorenog prekoračenja po računu;

4) obavijest o uvjetima i načinu ustupanja potraživanja prema korisniku u slučaju neizmirenja obveza;

5) pravo na prigovor i mogućnost pokretanja postupka posredovanja radi izvansudskog rješavanja spornog odnosa.

(2) Ako banka naknade i druge troškove iz stavka (1) točka 1) ovoga članka uveća iznad ugovorenog iznosa, dužna je o tomu obavijestiti korisnika najkasnije 15 dana prije početka primjene izmijenjenih naknada, odnosno drugih troškova.

(3) U slučaju otkaza ugovora korisnik može na svoj zahtjev, a nakon izmirenja obveza po

računu, bez naknade prenijeti sredstva u drugu banku ili podići sredstva u gotovini i ugasiti račun, a banka je dužna to mu omogućiti.

Članak 23.

Ako je ugovorom o novčanom depozitu ili tekućem računu ugovoreno izdavanje i korištenje platne kartice, ugovor sadrži i sljedeće obvezatne elemente:

- 1) valutu u kojoj se vrši obračunavanje dugovanja po kartici,
- 2) obavijest o postojanju naknade za podizanje gotovine na bankomatu druge banke,
- 3) prava i obveze, način postupanja korisnika u slučaju uočenog neovlaštenog korištenja podataka s kartice, oštećenja, krađe ili gubitka kartice,
- 4) prava i obveze, način postupanja korisnika i banke u slučaju blokade kartice,
- 5) odgovornost korisnika i banke izdavatelja kartice u slučaju krađe i gubitka kartice, odnosno u slučaju neovlaštenog korištenja podataka s kartice.

Promjenljiva nominalna kamatna stopa

Članak 24.

(1) Promjenljiva nominalna kamatna stopa je kamatna stopa čija visina ovisi o ugovorenim promjenljivim elementima, odnosno promjenljivim i fiksnim, s tim što su promjenljivi elementi oni koji se službeno objavljuju (referentna kamatna stopa, indeks potrošačkih cijena i dr.). Na promjenljivost kamatne stope ne može utjecati jednostrana volja nijedne od ugovornih strana.

(2) U pojedinačnim ugovorima o kreditu/mikrokreditu/leasingu samo jedan promjenljivi element može biti promjenljivog karaktera.

(3) Odredbe o promjenljivoj kamatnoj stopi trebaju sadržavati klauzulu dvosmjernog karaktera.

(4) Banka, mikrokreditna organizacija, odnosno davatelj leasinga dužni su promjenljivu nominalnu kamatnu stopu utvrđivati na način određen odredbama stavka (1) ovoga članka.

(5) Banka, mikrokreditna organizacija, odnosno davatelj leasinga dužni su u svojim poslovnim prostorijama držati istaknutu obavijest i korisniku učiniti dostupnim podatke o kretanju vrijednosti ugovorenih promjenljivih elemenata iz stavka (1) ovoga članka.

Ugovor o drugim bankarskim uslugama

Članak 25.

(1) Ugovori o jamstvima, avalima, akreditivu, sefu kao i drugi ugovori o poslovima koje banka obavlja sukladno zakonu moraju sadržavati vrstu i visinu svih naknada i drugih troškova koji padaju na teret korisnika.

(2) Agencija može propisati obvezatne, odnosno dodatne elemente ugovora o drugim bankarskim uslugama.

Pravo na odustanak

Članak 26.

- (1) Davatelj financijskih usluga ne može korisniku staviti na raspolaganje kreditna sredstva prije isteka roka od 14 dana od dana zaključenja ugovora, izuzev na izričit zahtjev korisnika.
- (2) Korisnik ima pravo odustati od zaključenog ugovora o kreditu/mikrokreditu, ugovora o financijskom leasingu, ugovora o dozvoljenom prekoračenju računa, ugovora o izdavanju i korištenju kreditne kartice u roku 14 dana od dana zaključenja ugovora bez navođenja razloga za odustanak.
- (3) Kod ugovora o kreditu/mikrokreditu koji je osiguran hipotekom, kao i kod ugovora čiji je predmet kupnja, odnosno financiranje kupnje nepokretnosti, korisnik može odustati od ugovora pod uvjetom da nije počeo koristiti kredit/mikrokredit, odnosno financiranje.
- (4) Pri odustanku od ugovora iz stavka (2) ovoga članka, a prije isteka roka iz toga stavka korisnik je dužan o svojoj namjeri odustanka obavijestiti banku, mikrokreditnu organizaciju, davatelja leasinga, odnosno trgovca na način kojim se potvrđuje prijem ove obavijesti, pri čemu se datum prijema te obavijesti smatra datumom odustanka od ugovora. Ova obavijest dostavlja se u pisanom obliku.
- (5) Korisnik koji odustane od ugovora o kreditu/mikrokreditu ugovora o dozvoljenom prekoračenju računa i ugovora o izdavanju i korištenju kreditne kartice dužan je odmah, a najkasnije u roku 30 dana od dana slanja obavijesti iz stavka (4) ovoga članka vratiti banci glavnicu i kamatu iz osnovnog posla za vrijeme korištenja kredita/mikrokredita.
- (6) Korisnik koji odustane od ugovora o leasingu s opcijom kupnje predmeta leasinga dužan je davatelju leasinga odmah po slanju obavijesti iz stavka (4) ovoga članka vratiti predmet leasinga. Korisnik iz ovoga stavka dužan je odmah, a najkasnije u roku 30 dana od dana slanja obavijesti iz stavka (4) ovoga članka davatelju leasinga nadoknaditi pretrpljenu štetu ako je došlo do umanjenja vrijednosti predmeta leasinga i platiti ugovorenu kamatu iz osnovnog posla od dana zaključenja ugovora do dana plaćanja kamate.
- (7) Korisnik koji odustane od financijske pogodbe s trgovcem dužan je odmah trgovcu vratiti predmet kupoprodaje. Korisnik iz ovoga stavka dužan je odmah, a najkasnije u roku 30 dana od dana slanja obavijesti iz stavka (4) ovoga članka, trgovcu nadoknaditi pretrpljenu štetu ako je došlo do umanjenja vrijednosti predmeta kupoprodaje i platiti ugovorenu kamatu iz osnovnog posla od dana zaključenja kupoprodaje do dana plaćanja kamate.
- (8) Davatelji usluga nemaju pravo na druge naknade, osim naknada iz st. (5) do (7) ovoga članka i troškova nastalih kod mjerodavnih tijela, a u slučaju iz stavka (3) ovoga članka banka, odnosno mikrokreditna organizacija ima pravo na naknadu stvarnih troškova koje je imala povodom zaključenja ugovora o kreditu.
- (9) Korisnik mora biti upoznat sa stvarnim troškovima iz stavka (8) ovoga članka prije zaključenja ugovora o financijskoj pogodbi.
- (10) Ako davatelji usluga iz stavka (4) ovoga članka ili treća strana na temelju ugovora s tim davateljima pružaju i sporedne usluge u svezi s financijskim uslugama iz st. (2) i (3) ovoga članka, korisnika više ne obvezuje ugovor o sporednim uslugama ako korisnik koristi svoje pravo na odustanak od osnovnog ugovora sukladno ovom članku, osim u slučaju kada je korisnik počeo koristiti navedenu uslugu sukladno drugom ugovoru. Korisnik kredita mora u pismenom odustanku sukladno stavku (4) ovoga članka izričito navesti da odustaje i od sporedne usluge.

Prijevremena otplata

Članak 27.

- (1) Korisnik ima pravo u bilo kojem momentu vratiti kredit, u potpunosti ili djelomice, prije roka određenog za vraćanje, pri čemu ima pravo na umanjenje ukupnih troškova kredita

za iznos kamate i troškova za preostalo razdoblje trajanja ugovora (prijevremena otplata), ali je dužan o namjeri prijevremene otplate kredita unaprijed obavijestiti banku u ugovorenom roku.

(2) U slučaju prijevremene otplate kredita banka ima pravo na objektivno opravdanu i ugovorenu naknadu troškova koji su izravno u svezi s prijevremenom otplatom kredita, pod uvjetom da je prijevremena otplata izvršena u razdoblju tijekom kojeg se primjenjivala fiksna nominalna kamatna stopa, a kod ugovora o kreditu čiji je predmet kupnja nepokretnosti ako je ugovorena fiksna ili promjenljiva nominalna kamatna stopa i ako je iznos prijevremene otplate kredita u razdoblju od godine dana veći od 20.000,00 KM.

(3) Naknada iz stavka (2) ovoga članka može se ugovoriti do visine pretrpljene štete zbog prijevremene otplate a najviše do 1% iznosa prijevremeno otplaćenog kredita i to ako je razdoblje između prijevremene otplate i roka ispunjenja obveze iz ugovora o kreditu dulje od jedne godine. Ako je to razdoblje kraće od jedne godine, naknada ne može biti veća od 0,5% iznosa prijevremeno otplaćenog kredita.

(4) Banka ne može zahtijevati naknadu za prijevremenu otplatu:

1) ako je otplata bila učinjena na temelju zaključenog ugovora o osiguranju čija je namjena osiguranje otplate kredita,

2) ako se otplata vrši tijekom razdoblja za koje je ugovorena promjenljiva nominalna kamatna stopa, osim kod kredita čiji je predmet kupnja nepokretnosti,

3) u slučaju dozvoljenog prekoračenja računa.

(5) Naknada za prijevremenu otplatu kredita ni u jednom slučaju ne može biti veća od iznosa kamate koju bi korisnik platio za vrijeme od dana vraćanja kredita do dana kada je kredit po ugovoru trebao biti vraćen.

(6) Agencija može propisati eventualne dodatne uvjete prijevremene otplate kredita.

(7) Odredbe ovoga članka primjenjuju se i na ugovor o mikrokreditu i leasingu.

Izmjena obvezatnih elemenata ugovora

Članak 28.

(1) Ako banka, mikrokreditna organizacija ili davatelj leasinga namjerava neki od obvezatnih elemenata ugovora izmijeniti, dužna je pribaviti pisanu suglasnost svih sudionika u kreditnom odnosu, prije primjene te izmjene, izuzev za izmjenu promjenjive kamatne stope ugovorene sukladno odredbama ovoga zakona.

(2) U slučaju da korisnik nije suglasan s izmjenama obvezatnih elemenata ugovora, banka, mikrokreditna organizacija, odnosno davatelj leasinga ne može jednostrano izmijeniti uvjete iz ugovora, niti ugovor jednostrano raskinuti, odnosno otkazati, osim u razlozima predviđenim propisima kojima se uređuju obligacijski odnosi ili ukoliko dođe do promjene zakonskih propisa koji imaju utjecaja na utvrđivanje visine obvezatnih elemenata ugovora.

(3) Banka, mikrokreditna organizacija, odnosno davatelj leasinga dužni su korisnika u roku i na način određen ugovorom obavještavati o promjeni podataka koji ne predstavljaju obvezatne elemente ugovora.

Obavijest o promjenljivoj nominalnoj kamatnoj stopi

Članak 29.

(1) Ako je ugovorena promjenljiva nominalna kamatna stopa, banka, mikrokreditna organizacija, odnosno davatelj leasinga dužni su o izmjeni te stope korisnika obavijestiti u

pisanom ili elektroničkom obliku i to prije početka primjene izmijenjene stope, odnosno periodično, sukladno ugovoru, i u toj obavijesti navesti datum od kada se izmijenjena stopa primjenjuje.

(2) Uz obavijest iz stavka (1) ovoga članka banka kod ugovora o kreditu, mikro kreditna organizacija kod ugovora o mikrokreditu, odnosno davatelj leasinga kod ugovora o leasingu u pisanom obliku dostavljaju korisniku i izmijenjeni plan otplate kredita/mikrokredita, odnosno plan otplate predmeta leasinga.

(3) Banka, mikro kreditna organizacija, odnosno davatelj leasinga dužni su na zahtjev korisnika planove iz stavka (2) ovoga članka učiniti dostupnim korisniku za sve vrijeme trajanja ugovornog odnosa i to bez naknade.

(4) Obveza obavještanja iz stavka (1) ovoga članka postoji i u slučaju izmjene promjenljivih elemenata koji utječu na visinu drugih novčanih obveza.

Obavijest o stanju duga i prekoračenju računa

Članak 30.

(1) Davatelj financijskih usluga dužan je bez naknade na zahtjev korisnika dostaviti obavijest o stanju njegova duga po ugovoru o kreditu/mikrokreditu, leasingu, odnosno kreditnoj kartici u pisanom obliku ili elektroničkim putem.

(2) U slučaju dozvoljenog prekoračenja računa banka je dužna najmanje jedanput mjesečno dostaviti korisniku bez naknade u pisanom obliku ili elektroničkim putem, obavijest – izvod o svim promjenama na njegovom računu, a na zahtjev korisnika dužna je tu obavijest dostaviti bez odgađanja uz pravo na naplatu takve obavijesti sukladno općim uvjetima poslovanja koji su prezentirani korisniku prilikom zaključenja ugovora o dozvoljenom prekoračenju.

(3) Obavijest iz stavka (2) ovoga članka obvezatno sadrži sljedeće podatke:

- 1) broj računa,
- 2) razdoblja na koja se odnosi izvod,
- 3) datum promjene, opis promjene, kao i iznos i vrstu promjene (odobrenje ili zaduženje računa),
- 4) prethodno i novo stanje računa, kao i datum slanja izvoda,
- 5) primijenjenu nominalnu kamatnu stopu,
- 6) sve zaračunate troškove.

(4) U slučaju znatnog prekoračenja računa koje traje dulje od jednog mjeseca banka je dužna bez odgađanja i naknade u pisanom obliku obavijestiti klijenta o:

- 1) iznosu prekoračenja,
- 2) kamatnoj stopi koja će se primijeniti na iznos prekoračenja,
- 3) drugim eventualnim troškovima i kaznama.

Članak 31.

(1) Ako korisnik svoju obvezu ne ispuni u ugovorenom roku, na dospjelu a neizmirenu obvezu primjenjuju se pravila o kamati koja se primjenjuje u slučaju dužnikova kašnjenja u izmirenju obveza, sukladno propisima kojima se uređuju obligacijski odnosi.

(2) Ako tijekom trajanja ugovornog odnosa bude umanjena kreditna sposobnost korisnika, odnosno ako nastupe druge bitne okolnosti na koje korisnik ne može utjecati, banka, mikro kreditna organizacija, odnosno davatelj financijskog leasinga mogu, na zahtjev korisnika, proglasiti zastoj u otplati (moratorij) za određeno razdoblje, a u tom razdoblju banka, mikro kreditna organizacija, odnosno davatelj leasinga ne obračunavaju zateznu kamatu na dospjelo a neizmireno potraživanje.

(3) Banka, mikrokreditna organizacija, odnosno davatelj leasinga mogu svojim aktima poslovanja propisati kriterije za proglašenje zastoja u otplati sukladno propisu Agencije.

Zabrana naplate opomene

Članak 32.

Davatelji financijskih usluga ne mogu naplaćivati opomene za kašnjenje u plaćanju dospjelih obveza korisnika po ugovorima iz ovoga zakona, uključujući i opomene na ugovore iz članka 3. ovoga zakona, počevši od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Pravo na primjenu istog tipa tečaja

Članak 33.

Odredbe članka 17. stavak (1) točka 5) ovoga zakona shodno se primjenjuju na ugovor o leasingu, odnosno novčanom depozitu.

Pravo na istu metodu obračuna kamate

Članak 34.

Ako korisnik ima obvezu polaganja namjenskog depozita s ugovorenom kamatom radi dobivanja kredita, ima pravo na primjenu iste metode obračuna kamate na taj depozit koji je primijenjen i na obračun kamate na iznos odobrenog kredita, a banka je dužna omogućiti mu ostvarenje toga prava.

Prava u svezi s računom

Članak 35.

(1) Korisnik ima pravo bez naplate posebne naknade podignuti u gotovini sredstva sa svoga računa u konvertibilnim markama ili deviznog računa kod banke kod koje ima otvoren ovaj račun.

(2) Korisnik ima pravo bez naplate posebne naknade sredstva sa svoga računa podignuti odmah poslije evidentiranog priljeva sredstava.

(3) Korisnik ima pravo na besplatno gašenje računa.

Prava u svezi s platnom karticom

Članak 36.

(1) Banka je dužna osigurati korisniku da samo on ima pristup osobnom identifikacijskom broju do uručjenja platne kartice.

(2) Banka izdavatelj platne kartice snosi rizik u svezi s dostavljanjem korisniku platne kartice i osobnog identifikacijskog broja.

(3) Korisnik je dužan bez odgađanja prijaviti banci gubitak, odnosno krađu platne kartice i od banke zahtijevati blokadu njezine daljnje uporabe, a banka je dužna to mu u svakom trenutku omogućiti.

(4) Ako banka izdavatelj platne kartice ne omogući da se u svakom trenutku prijavi gubitak,

krađa ili transakcija izvršena neovlaštenim korištenjem platne kartice, odnosno podataka s platne kartice, korisnik ne snosi posljedice neovlaštene uporabe, osim ako je sam ili netko od članova njegova kućanstva ne zlorabiti.

(5) Korisnik snosi sve gubitke u svezi sa svakom transakcijom izvršenom zlorabom koju sam učini, a snosi i gubitke nastale zbog toga što nije ispunio obveze koje proizlaze iz propisanih uvjeta o izdavanju i korištenju platne kartice, obvezu da bez odgađanja obavijesti banku o gubitku, krađi i zlorabi platne kartice i obvezu da na adekvatan način čuva osobni identifikacijski broj.

(6) Korisnik ne snosi gubitke nastale po osnovi transakcija izvršenih poslije prijave banci gubitka, krađe ili neovlaštenog korištenja platne kartice, odnosno podataka s platne kartice, osim ako je sam izvršio zlorabu ili sudjelovao u zlorabi ili djelovao s namjerom prijevare, što se odnosi i na članove njegova kućanstva.

(7) Korisnik ima pravo na gašenje platne kartice bez naknade.

Ustupanje potraživanja

Članak 37.

(1) U slučaju ustupanja potraživanja banke iz ugovora o kreditu drugoj banci ili drugoj financijskoj organizaciji koja ima dozvolu Agencije za rad sukladno propisima (u daljnjem tekstu: prijemnik), korisnik prema prijemniku ima ista prava koja je imao prema banci i može drugom prijemniku istaknuti, osim prigovora koje ima prema njemu, i one prigovore koje je imao prema banci iz ugovora o kreditu, a prijemnik ne može korisnika dovesti u nepovoljniji položaj od položaja koji bi imao da to potraživanje nije preneseno i korisnik zbog toga ne može biti izložen dodatnim troškovima.

(2) Banka je dužna obavijestiti korisnika o ustupanju potraživanja iz stavka (1) ovoga članka, izuzev ako je nastavila u ime i za račun prijemnika po kreditu vršiti naplatu ustupljenog potraživanja od korisnika.

(3) Odredbe ovoga članka shodno se primjenjuju na potraživanja iz ugovora o mikrokreditu i ugovora o leasingu, ugovora o dozvoljenom prekoračenju računa, ugovora o izdavanju i korištenju platne kartice i ugovora o otvaranju i vođenju računa.

Ugovor o dozvoljenom prekoračenju tekućeg računa

Članak 38.

(1) Ugovor o dozvoljenom prekoračenju tekućeg računa mora sadržavati elemente iz članka 17. stavak (1) izuzev toč. 6) i 8), te iznos o dozvoljenoj gornjoj granici prekoračenja na tekućem računu, troškove koji se u trenutku sklapanja ugovora naplaćuju i uvjete i postupak raskida ugovora.

(2) Kod ugovora iz stavka (1) ovoga članka banka je dužna izdavanjem i dostavljanjem izvoda na ugovoreni način najmanje krajem svake godine redovito obavještavati korisnika o početnom saldu, promjenama stanja računa po osnovi uplata, isplata, naplata i plaćanja, te provizija i naknada koje banka zaračunava za izvršene usluge, kao i o završnom saldu računa za izvještajno razdoblje.

(3) Osim dostavljanja izvješća iz stavka (2) ovoga članka banka je dužna obavještavati korisnika o primijenjenim kamatnim stopama u izvještajnom razdoblju, kao i promjenama kamatnih stopa, naknada i troškova prije njihove primjene u roku i na način utvrđen ovim zakonom.

(4) Korisnik računa ima pravo bez naplate posebne naknade podignuti sredstva sa svoga

računa otvorenog u banci, u visini raspoloživih sredstava na računu.

(5) Ako banka prešutno dopušta prekoračenje tekućeg računa, dužna je korisnika obavijestiti o visini nominalne kamatne stope, metodi njezina obračuna i ostalim troškovima kojima će teretiti tekući račun korisnika zbog prekoračenja, kao i o promjeni visine kamatne stope ili troškova. U slučaju da to prekoračenje traje dulje od tri mjeseca banka je dužna s korisnikom sklopiti ugovor o prekoračenju tekućeg računa.

(6) Obavijest iz stavka (5) ovoga članka bit će dostavljena korisniku u izvješću o stanju računa bez naknade.

Povezani ugovori o kreditu

Članak 39.

(1) Ako korisnik svoje pravo na odustanak od ugovora o kupnji robe, odnosno pružanju usluge ostvaruje sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita potrošača, ne obvezuje ga povezani ugovor o kreditu.

(2) U slučaju iz stavka (1) ovoga članka prodavac je dužan o odustanku od ugovora o kupnji robe, odnosno pružanju usluge obavijestiti banku u roku osam dana, a banka je dužna otplaćeni iznos po glavnici kredita koji je korisnik otplatio do momenta odustanka od toga ugovora vratiti korisniku bez odgađanja, a najkasnije u roku 30 dana od dana kada je obaviještena o odustanku.

(3) Ako se zaključi ugovor o kupnji robe, odnosno pružanju usluge, a kredit na temelju povezanog ugovora o kreditu ne bude odobren, ugovor o kupnji robe, odnosno pružanju usluge se raskida.

(4) Odredbe ovoga članka shodno se primjenjuju na ugovor o mikrokreditiranju i ugovor o leasingu.

Nepravične ugovorne odredbe i nepošteno poslovanje

Članak 40.

Na nepravične ugovorne odredbe i nepošteno poslovanje, kao i na postupak njihove zabrane shodno se primjenjuju odredbe Zakona o zaštiti potrošača u Bosni i Hercegovini.

Ostvarivanje zaštite prava i interesa korisnika

Članak 41.

(1) Korisnik, jamac ili druga osoba koja osobno osigurava ispunjenje obveza korisnika ima pravo prigovora ako smatra da se davatelj finansijskih usluga ne pridržava odredaba zakona, općih uvjeta poslovanja, dobre poslovne prakse i obveza iz zaključenog ugovora.

(2) Davatelj finansijskih usluga dužan je organizirati poslove rješavanja prigovora, donositi pisane procedure i postupke, dostaviti odgovor podnositelju prigovora najkasnije u roku 30 dana od dana podnošenja prigovora, te voditi urednu evidenciju zaprimljenih i riješenih prigovora, o čemu je dužan izvješćivati Agenciju sukladno propisima iz stavka (8) ovoga članka.

(3) Ako davatelj finansijske usluge ne dostavi odgovor u roku iz stavka (2) ovoga članka ili podnositelj prigovora nije zadovoljan odgovorom, podnositelj prigovora ima pravo o tome pismeno obavijestiti Ombudsmana i uložiti prigovor.

(4) Nakon dobivanja pisane obavijesti ili prigovora korisnika, Ombudsman će zatražiti od

davatelja financijske usluge da se u roku osam dana očituje o navodima iz obavijesti, odnosno prigovora.

(5) Ako davatelj usluga u ostavljenom roku propusti da se očituje ili se očituje, a Ombudsman ocijeni da nisu u pitanju povrede odredaba ovoga zakona kojima se uređuje zaštita korisnika, za koje su određene prekršajne kazne, Ombudsman, korisnik ili davatelj financijskih usluga mogu dati prijedlog za pokretanje postupka posredovanja u spornom odnosu.

(6) Ako Ombudsman na temelju činjenica iz pisane obavijesti, odnosno prigovora korisnika, a nakon očitovanja davatelja financijskih usluga o tim činjenicama ocijeni da su u pitanju povrede odredaba ovoga zakona kojima se uređuje zaštita korisnika, za koje su određene prekršajne kazne, uputit će predmet mjerodavnom organizacijskom dijelu Agencije na daljnje postupanje.

(7) Davatelj financijskih usluga dužan je surađivati s Ombudsmanom radi pravičnog i brzog rješavanja i prevladavanja nesuglasica i sporova po prigovorima.

(8) Agencija će propisati uvjete i način ulaganja prigovora iz stavka (1) ovoga članka, postupanja banke po prigovoru i izvješćivanja Agencije, kao i način postupanja Agencije po zaprimanju obavijesti i prigovora iz stavka (3) ovoga članka.

Članak 42.

Davatelj financijskih usluga dužan je Agenciji i drugim kontrolnim tijelima ovlaštenim posebnim zakonom omogućiti pregled zaključenih ugovora o usluzi s korisnikom, dati im njihove kopije, te im dostaviti druge podatke i dokumentaciju potrebnu pri vršenju nadzora.

III. FINANCIJSKE POGODBE KOJE NUDI TRGOVAC

Oglašavanje i ponuda

Članak 43.

(1) Pri oglašavanju i ponudi financijskih pogodbi koje nudi trgovac (u daljnjem tekstu: financijske pogodbe), a naročito prodaje s obročnim otplatama cijene, trgovac mora naročito navesti podatke o robi ili usluzi, gotovinsku cijenu, kao i iznos koji se plaća unaprijed na ime udjela ili prve rate.

(2) Ako se oglašava financijska pogodba za kupnju robe čija je kamatna stopa 0%, naznačavaju se i sve povoljnosti koje ima korisnik koji cijenu robe plaća gotovinski.

(3) Ako se oglašava prodaja s obročnim otplatama cijene koja se u smislu ovoga zakona smatra kreditiranjem korisnika, razlika između cijene za kupnju na odgođeno plaćanje i za kupnju za gotovinu mora biti procentno iskazana.

Shodna primjena

Članak 44.

Na financijske pogodbe shodno se primjenjuju odredbe poglavlja II. ovoga zakona, izuzev odredaba čl. 41. i 42. Ovoga zakona.

IV. NADZOR

Članak 45.

(1) Agencija vrši nadzor nad davateljima financijskih usluga sukladno ovom zakonu i zakonima kojima se uređuju banke, mikrokreditne organizacije i davatelji leasinga.

(2) Tijelo mjerodavno za zaštitu potrošača vrši nadzor nad davateljima financijskih pogodbi, sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita potrošača.

V. KAZNENE ODREDBE

Članak 46.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjena banka, mikrokreditna organizacija, odnosno davatelj leasinga:

1) ako ugovori sadrže upućujuću normu na poslovnu politiku kad su u pitanju oni elementi koji su ovim zakonom predviđeni kao obvezatni elementi ugovora (članak 8. stavak (5) ovoga zakona);

2) ako postupa suprotno odredbi članka 8. stavak (6) ovoga zakona;

3) ako ugovor o kreditu ne sadrži obvezatne elemente iz članka 17. ovoga zakona;

4) ako ugovor o leasingu ne sadrži obvezatne elemente iz članka 18. stavak (1) ovoga zakona;

5) ako ugovor o izdavanju i korištenju platne kartice ne sadrži obvezatne elemente iz članka 20. stavak (1) i članka 23. stavak (1) ovoga zakona;

6) ako ugovor o novčanom depozitu ne sadrži obvezne elemente iz članka 21. stavak (1) ovoga zakona;

7) ako ugovor o otvaranju i vođenju računa ne sadrži obvezatne elemente iz članka 22. stavak (1) ovoga zakona;

8) ako ugovori promjenljivu nominalnu kamatnu stopu suprotno članku 24. st. (1) i (2) ovoga zakona ili se ne pridržava ugovorenih uvjeta;

9) ako naplati naknadu za prijevremenu otplatu suprotno članku 27. ovoga zakona;

10) ako ne pribavi pismenu suglasnost za izmjenu obvezatnih elemenata ugovora, odnosno jednostrano izmijeni uvjete iz ugovora ili jednostrano raskine, otkaže ugovor (članak 28. ovoga zakona);

11) ako korisnika ne obavijesti o izmjeni ugovorene promjenljive nominalne kamatne stope i promjenljivih elemenata koji utječu na visinu drugih novčanih obveza prije početka njihove primjene, odnosno periodično sukladno ugovoru i ne navede datum od kada se ti elementi primjenjuju (članak 29. st. (1) i (4) ovoga zakona);

12) ako uz obavijest o izmjeni promjenljive nominalne kamatne stope besplatno ne dostavi izmijenjeni plan otplate kredita/leasing naknade (članak 29. st. (2) i (3) ovoga zakona);

13) ako pri odobravanju kredita/leasinga indeksiranog u stranoj valuti, odnosno pri njihovoj otplati ne primijeni isti službeni tečaj (članak 17. stavak (5) točka 1) i članak 33. ovoga zakona);

14) ako vrši naplatu opomena, suprotno članku 32. ovoga zakona;

15) ako ne primijeni istu metodu obračuna kamate na položeni namjenski depozit koji je primijenjen i na obračun kamate na iznos odobrenog kredita (članak 34. ovoga zakona);

16) ako korisniku ne omogući da podigne sredstva sa svoga računa u gotovini, odnosno efektivnom stranom novcu bez naplate posebne naknade (članak 35. Stavak (1) ovoga zakona);

17) ako korisniku ne omogući da bez naplate posebne naknade podigne sredstva sa svoga računa odmah poslije evidentiranog priljeva sredstava (članak 35. stavak (2) ovoga zakona);

18) ako korisniku naplati naknadu za gašenje računa (članak 35. stavak (3) ovoga zakona);

19) ako korisniku naplati naknadu za gašenje platne kartice (članak 36. stavak (7) ovoga zakona);

20) ako ustupi potraživanje suprotno članku 37. ovoga zakona;

21) ako ugovor o dozvoljenom prekoračenju računa ne sadrži obvezatne elemente iz članka 38. stavak (1) ovoga zakona.

(2) Za radnje iz stavka (1) ovoga članka bit će kažnjene za prekršaj i odgovorne osobe u banci, mikrokreditnoj organizaciji, odnosno davatelju leasinga novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM.

Članak 47.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj banka, mikrokreditna organizacija, odnosno davatelj leasinga, odnosno trgovac koji je pravna osoba:

1) ako financijske usluge ne oglašava na jasan i razumljiv način, odnosno ako oglašavanje sadrži netočne informacije, odnosno informacije koje mogu stvoriti pogrešnu predstavu o uvjetima pod kojima korisnik koristi ove usluge (članak 6. ovoga zakona);

2) ako ugovor nije sačinjen u pisanome obliku (članak 7. stavak (1) ovoga zakona);

3) ako svaka ugovorna strana ne dobije primjerak ugovora (članak 7. stavak (2) ovoga zakona);

4) ako općim uvjetima poslovanja ne osigura primjenu dobrih poslovnih običaja, dobru poslovnu praksu i fer odnos prema korisniku, kao i usklađenost ovih uvjeta s propisima (članak 9. stavak (2) ovoga zakona);

5) ako korisniku ne osigura da se u poslovnim prostorijama banke, mikrokreditne organizacije, odnosno davatelja leasinga, odnosno trgovca, i to najkasnije 15 dana prije njihove primjene, upozna s općim uvjetima poslovanja na jednom od jezika koji su u službenoj uporabi u Federaciji, odnosno ne pruži mu odgovarajuća objašnjenja i instrukcije koji se odnose na primjenu ovih uvjeta u svezi s određenom financijskom uslugom i ne dostavi mu, na njegov zahtjev, te uvjete u pisanome obliku ili na drugom trajnom nosaču podataka (članak 10. ovoga zakona);

6) ako efektivnu kamatnu stopu ne obračunava na propisani način (članak 11. ovoga zakona);

7) ako ne osigura obuku uposlenika koji su angažirani na poslovima prodaje financijskih usluga ili davanju savjeta (članak 12. stavak (2) ovoga zakona);

8) ako pri oglašavanju depozitnih i kreditnih usluga i poslova leasinga ne navede precizno i jasno na reprezentativnom primjeru podatke iz članka 13. ovoga zakona;

9) ako pri oglašavanju efektivne kamatne stope njezin iznos nije naznačen, odnosno napisan tako da je uočljiviji nego ostali elementi (članak 13. stavak (3) ovoga zakona);

10) ako postojanje obveze za zaključenje ugovora o sporednim uslugama ne iskaže jasno, sažeto i na vidljiv način, zajedno s iskazivanjem efektivne kamatne stope (članak 14. stavak (1) ovoga zakona);

11) ako pri oglašavanju koristi izraze kojima se kredit/mikrokredit/leasing označavaju besplatnim ili slične izraze, a ne oglasi dodatne troškove po osnovi zaključenja drugih ugovora ili po osnovi bilo čega što predstavlja trošak za korisnika ili stvara drugu obvezu (članak 14. stavak (2) ovoga zakona);

12) ako ponuda ne sadrži podatke iz članka 15. stavak (2) ovoga zakona;

13) ako korisnika bez naknade odmah ne obavijesti o rezultatima uvida u bazu podataka i o podacima iz te baze (članak 16. stavak (6) ovoga zakona);

14) ako pri zaključivanju ugovora o kreditu, o mikrokreditu, o dozvoljenom prekoračenju računa, o leasingu, odnosno o novčanom depozitu ne uruči pregled obvezatnih elemenata kredita/mikrokredita/leasinga/novčanog depozita, plan otplate kredita /mikrokredita/leasing naknade, odnosno primjerak pregleda obvezatnih elemenata novčanog depozita (članak 17. stavak (4), članak 18. stavak (3) i članak 21. stavak (3) ovoga zakona);

15) ako ne postupi sukladno članku 19. ovoga zakona;

16) ako ne ispuni obveze iz članka 24. st. (2) i (4) ovoga zakona;

- 17) ako u svojim poslovnim prostorijama ne drži istaknutu obavijest iz članka 26. stavak (3) ovoga zakona;
- 18) ako ugovori o drugim bankarskim uslugama ne sadrže vrstu i visinu svih naknada i drugih troškova koji padaju na teret korisnika (članak 25. ovoga zakona);
- 19) ako od korisnika zahtijeva i drugu naknadu osim glavnice i kamate u slučaju odustanka korisnika od ugovora o kreditu/mikrokreditu (članak 26. stavak (5) ovoga zakona);
- 20) ako od korisnika zahtijeva i drugu naknadu osim predmeta leasinga kamate i pretrpljene štete, u slučaju odustanka korisnika od ugovora o leasingu (članak 26. stavak (6) ovoga zakona);
- 21) ako od korisnika zahtijeva i drugu naknadu osim predmeta kupoprodaje kamate i pretrpljene štete, u slučaju odustanka korisnika od financijske pogodbe (članak 26. stavak (7) ovoga zakona);
- 22) ako na dospjelu a neizmirenu obvezu ne primjenjuje pravila o kamati koja se primjenjuje u slučaju dužničkog kašnjenja propisanoj zakonom kojim se uređuju obligacijski odnosi (članak 31. stavak (1) ovoga zakona);
- 23) ako korisniku u svakom trenutku ne omogući da prijavi gubitak, krađu ili transakciju izvršenu neovlaštenim korištenjem platne kartice, odnosno podataka s platne kartice i ako mu ne omogući da zahtijeva blokadu njezine daljnje uporabe (članak 36. st. (3) i (4) ovoga zakona);
- 24) ako korisniku ne nadoknadi gubitke nastale neovlaštenim korištenjem platne kartice (članak 36. stavak (6) ovoga zakona).
- (2) Za radnje iz stavka (1) ovog članka bit će kažnjen za prekršaj trgovac koji je poduzetnik novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 2.500,00 KM.
- (3) Za radnje iz stavka (1) ovoga članka bit će kažnjena za prekršaj i odgovorna osoba u banci, mikrokreditnoj organizaciji, odnosno davatelju leasinga novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 48.

Propise za provedbu ovoga zakona Agencija će donijeti najkasnije u roku tri mjeseca od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 49.

Davatelji financijskih usluga dužni su svoje opće akte uskladiti s odredbama ovoga zakona i propisima iz članka 48. ovoga zakona najkasnije u roku tri mjeseca od donošenja tih propisa.

Članak 50.

Agencija će poduzeti mjere prema davateljima financijskih usluga koji ne postupe na način iz članka 49. ovoga zakona, sukladno zakonima kojima se uređuje poslovanje i nadzor banaka, mikrokreditnih organizacija i davatelja leasinga.

Članak 51.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH", a početak će se primjenjivati nakon isteka šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH

Tomislav Martinović

Potpredsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamenta Federacije BiH

Tomo Vidović